

LIBERTATEA DE EXPRIMARE, ÎNTRE „CIOCU' MIC” ȘI „GURA MARE”

Autor: Georgeta Filitti | 23 februarie 2022

Ipocrizia este definită în dicționar ca „simulare a unor sentimente de virtute, de blândețe sau de pietate”. „Sub magice cuvinte”, adaugă circumspect autorul definiției. „Libertatea de exprimare” sau „egalitatea deplină a oamenilor în comunism” sunt exemplele cele mai răsunătoare. De o parte se află teoreticienii (între care Mill) care asigură optimist că opțiunile noastre trebuie să se înfrunte liber ca să poată stabili principiile fundamentale ale societății democratice. De alta, se află majoritatea populației planetare care suportă aplicarea acestei „libertăți”. La o analiză obiectivă, se vede că între teorie și practică se interpune factorul politic, atotputernic; el declară, retoric, libertatea de exprimare. În fapt, e voința unui grup politic, a unei clase sociale (vezi întreaga istorie a umanității). Anglia, țara care se împăunează cu democrația ca temei al existenței sale statale, are un trecut colonialist și imperialist unde democrația și libertatea de exprimare nu s-au lăsat întrevăzute de fel. Chiar în zilele noastre, Brexit-ul rămâne o soluție dubitativă: „A fost bine, a fost rău?” Dacă bântui Anglia în ultimii doi ani, cum am făcut-o eu, și stai de vorbă cu oameni de pe stradă, acordul pentru ieșire nu e unanim. Încet, încet, lumea pricepe că izolaționismul perfidului Albion se asorta mai bine cu imperialismul decât cu realitatea contemporană.

Grupurile extremiste, agresive, zgomotoase, destabilizatoare au totdeauna nevoie de o lozincă generoasă. Aceasta prinde la naivi, bine intenționați, tâmpiți. Prin urmare, la populația majoritară. Așa s-a născut, vezi Doamne, noțiunea de a fi „corect politic”. Asta a însemnat, între altele, se potrivește, nu se potrivește, să existe un procent de negri în orice domeniu. Așa spectacole tradiționale să fie regândite; *Aida* e expresia colonialismului, *Rigoletto* trebuie montat în decor nazist (văzut de mine la Atena). Libertatea de exprimare deșanțată duce și la ascunderea sexului până la 14 ani. Lucrul tinde să se întâmple în Suedia. Cum am o bunică din această țară scandinavă, despre strănepotul? strănepoata? văzut? văzută? anul trecut n-am avut voie să întreb ce hram poartă în pantaloni. Va decide singur/ singură la 14 ani. Cui folosește această falsă pudoare?

Desigur, în țările non-totalitare ieșirea în stradă e o formă a libertății de exprimare. Conjugată cu o presă articulată, dă senzația, pentru creduli, că omul e liber să se exprime. Dar rezultatul final? Câte din aceste manifestări contemporane au materializat un ideal? (Afară, poate, de căsătoria între persoane de același sex, cu drepturile conexe, și asta doar în anumite țări; la fel, consumul liber de droguri).

Abia apariția sistemelor totalitare a scos la lumină, fără echivoc, arbitrariul, voința silnică a unui grup restrâns de indivizi care folosesc forța brutală (de la detașamentele de pedeapsă ale cămășilor brune, la amenințarea nucleară, trecând prin lagărele de concentrare). Toți dictatorii își clamează bunele intenții, respectarea votului Adunării Naționale, a Dumei, a Parlamentului etc. – ajunse de fapt simple marionete în mâna lor.

Societățile așa-zis democratice (dacă băgați de seamă, când le evocă, politicienii o fac cu o undă de respect de parcă ar pronunța numele Sf. Fecioare) folosesc libera exprimare ca pe o supapă. Lumea își varsă năduful și... nu se întâmplă nimic.

Până în 1990, ce am scris mai sus ar fi fost taxat drept atitudine anti-statală, anti-statul socialist ș.a. Acum, comentariul negativ s-ar limita la înjurături agramate. Și se cheamă că, personal, am beneficiat de libertatea de exprimare!

Să rămânem realiști și să convenim că e vorba de o fățărnicie ca oricare alta. Societatea omenească își urmează cursul, condusă de grupuri de interese (la nivel micro și macro social), iar individul trebuie să se conformeze comandamentelor acestora. Libertatea de exprimare rămâne o vorbă în vânt, frumoasă, răcoritoare și inutilă.

Imagine: Unplash